



OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Uudistuva aikuisten perusopetus

Opetuksen järjestäminen uusien perusteiden
mukaan – hallinnollisia näkökulmia

Leena Nissilä

Opetushallitus

Teijo Koljonen

Opetushallitus



Laki- ja asetusmuutokset

- Laki perusopetuslain 1 ja 46 §: muuttamisesta 1507/2016
- Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 ja 7 §:n muuttamisesta 135/2017 (ns. tuntijako)
- Valtioneuvoston asetus perusopetusasetuksen 8 ja 10 §:n muuttamisesta 136/2017

Lukutaitovaihe

”...opetuksen järjestäjä voi hankkia lukutaitovaiheen opetusta kunnalta tai kuntayhtymältä, 7 tai 8 §:ssä tarkoitettulta perusopetuksen järjestäjältä sekä ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa tai ammatillisesta peruskoulutuksesta annetussa laissa tarkoitetuilta koulutuksen järjestäjiltä.” (46 §)

Tällaisessa hankinnassa opetuksen järjestäjä vastaa siitä, että hankittava opetus on opetussuunnitelman perusteiden mukaista opetusta. Mikäli järjestäjä päättää hankkia tämän osuuden aikuisten perusopetuksesta toiselta järjestäjältä, järjestäjän **tulee kuvata tämä hankintamenettely omassa opetussuunnitelmassaan sekä sisällyttää siihen lukutaitovaiheen opetussuunnitelma** sellaisessa muodossa kuin se toisen järjestäjän toimesta tullaan toteuttamaan. (AIPE2017)

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

- Jokaisella opiskelijalla on oikeus aloittaa opiskelunsa siltä osaamistasolta, jonka hän siihen mennessä on saavuttanut opiskelun, itsenäisen oppimisen sekä työ- ja elämäntkokemuksensa pohjalta.
- Sekä pakollisia että valinnaisia kursseja luetaan hyväksi, mikäli opiskelijalla on vastaavaa osaamista.
- Eri vaiheille tuntijakoasetuksessa säädetty vähimmäiskurssimäärä ei velvoita kaikkien kurssien suorittamiseen, vaan asettaa tason, joka tulee kussakin opintojen vaiheessa saavuttaa.
- Vaikka opiskelijan arvioitaisiin tarvitsevan esimerkiksi alkuvaiheen opetusta, hänen ei tarvitse lähtökohtaisesti suorittaa kaikkia kyseisen vaiheen pakollisia opintoja.

Opinto-ohjaus

- Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma ja urasuunnitelma
- Opiskelijan koulutuspolku suunnitellaan mahdollisimman tehokkaaksi kohti opiskelijan omia tavoitteita.
- Mikäli opiskelijan lähtökohdat (esim. ikä) huomioiden koko perusopetuksen suorittaminen on kohtuuttoman pitkä polku ja opiskelijalle on tarkoituksenmukaisempaa siirtyä nopeammalle väylälle, esim. lukutaitovaiheen jälkeen kotoutumiskoulutukseen tai alkuvaiheen jälkeen nopeammin työllistävälle polulle, opiskelija tulee ohjata hänelle tarkoituksenmukaisempaan koulutusmuotoon tai toimintaan.

Työelämäjaksot

- Uuden opetussuunnitelman toteuttaminen vaatii oppilaitokselta toimivaa työelämäverkostoa.
- On tärkeää löytää opiskelijalle sellaiset työelämäyhteydet, jotka tukevat ja edistävät opiskelijan oppimista.
- Kotona Suomessa -ohjelman puitteissa on meneillään ESR-hankehaku, joka kohdistuu aikuisten perusopetuksen työelämäyhteyksien rakentamiseen. Hakua hallinnoi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus.

”Kehitetään aikuisten maahanmuuttajien perusopetusta järjestävissä oppilaitoksissa työelämäyhteyksiä ja menetelmiä toteuttaa ja ohjata aikuisten maahanmuuttajien perusopetukseen sisältyviä työelämäjaksoja.”

Kelpoisuuksista

- Opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annettua asetusta (986/1998 muutoksineen) sovelletaan kaikkeen perusopetuslaissa (628/1998) tarkoitettuun opetukseen, siis myös aikuisten perusopetukseen.
- Aikuisten perusopetukselle ei ole kelpoisuusasetuksessa säädetty erikseen kelpoisuusvaatimuksia.
- Opettajia rekrytoitaessa noudatetaan opettajien kelpoisuusvaatimuksia kiinnittäen huomiota oppiaineiden/oppimäärien kurssien tavoitteiden ja sisältöalueiden laajuuteen sekä kohderyhmän mahdollisiin erityistarpeisiin.

Rahoitus aikuisten perusopetuksessa

- Perusopetuslain 46 §:ssä tarkoitetun muiden kuin oppivelvollisten (aikuisten) perusopetuksen koko oppimäärää suorittavien **rahoitus kytketään suoritettujen kurssien määrään**. Rahoitusjärjestelmän muutos mahdollistaa viiveettömän toiminnan aloituksen ja rahoituksen arvioidulla volyymilla.
- Aikuisten perusopetuksessa kurssin hinta on jatkossa **järjestäjäneutraali**. Kurssin yksikköhinta on sama riippumatta siitä, järjestetäänkö opetusta sisäoppilaitoksessa vai muussa oppilaitoksessa (esimerkiksi iltalukiot). Erillinen sisäoppilaitoslisä maksetaan kuitenkin edelleen sisäoppilaitoksessa majoittuvien opiskelijoiden osalta.
- Rahoitukseen oikeuttavien opiskelijakohtaisten aikuisten perusopetuksen kurssien määrää on rajoitettu, koska tavoitteena on opiskelijan tehokas eteneminen perusopetuksesta edelleen toisen asteen koulutukseen ja/tai työelämään. Aikuisten perusopetuksen rahoituksen perusteeksi voidaan hyväksyä **enintään 100 kurssia** sellaisen opiskelijan osalta, joka tarvitsee koko alku- ja päättövaiheen opetuksen ja **enintään 130 kurssia** sellaisen opiskelijan osalta, joka tarvitsee lisäksi **luku- ja kirjoitustaitovaiheen** opetuksen.

Paikallisen opetussuunnitelman laatiminen

- Perusopetuslain (uudistettu) 46 §:
 - kertoo, mitä ko. lain pykälää sovelletaan aikuisten perusopetukseen
 - kuvaa aikuisten perusopetuksen peruseriaatteet
- Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet (2017):
 - *luvussa 1 ohjeistus paikallisen opsin laatimiseen*
 - *joka luvussa kappale 'Paikallisesti päätettävät asiat'*
- Paikallinen tuntijako
- Oppiainekuvaukset
- Lisäopetukselle tms. ja aikuisten perusopetukselle omat opsit



OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

www.oph.fi/aipe2018

